

26.9.2008

LUONNONVARAINNEUVOSTON KOKOUSMUISTIO 8/2008 / 18.9.2008

Aika 18.9.2008 klo 12.30-14.15

Paikka Maa- ja metsätalousministeriö, Hallituskatu 3A, kh 3

Osallistujat	Kimmo Tiilikainen	x	Timo Kaunisto	
	Sanna Perkiö	x	Jouko Laxell	
	Hannu Hoskonen		Anne Kalmari	
	Pirkko Selin		Liisa Rampa	
	Laura Kulkas	x	Simo Rundgren	
	Pertti Hemmilä		Timo Jaakkola	
	Tuija Nurmi	x	Pertti Mäki-Hakola	x
	Martti Esala	x	Vesa Ala-Sippola	
	Lauri Kähkönen		Katja Taimela	
	Satu Taiveaho		Pauliina Viitamies	
	Pentti Forstén		Taina Lackman	
	Tytti Tuppurainen	x	Sirpa Save	
	Pentti Tiusanen	x	Piritta Huttunen	
	Tuuli Kaskinen		Kimmo Jääskeläinen	
	Hans Hällfors		Mikael Jern	
	Simo Korpela	x	Anna-Kaisa Immonen	
	Pentti Oinonen		Raimo Vistbacka	
	Mika Anttonen			
	Kirsti Granlund	x		
	Susanna Kankaanpää	x		
	Laura Kröger			
	Tommi Tenhola	x		
	Veikko Marttila			
	Johanna Niemivuo-Lahti	x		

1 Kokouksen avaus ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Puheenjohtaja Kimmo Tiilikainen avasi kokouksen. Todettiin, että kokous ei ole päätösvaltainen.

2 Asialistan hyväksyminen

Asialista hyväksyttiin sellaisenaan. Todettiin, että toisen asiantuntijan kuuleminen jää väliin päällekkäisten tilaisuuksien vuoksi.

3 Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Martti Esala ja Simo Korpela.

Asiantuntijakuuleminen:

Ilmasto- ja energiapoliittinen tulevaisuusselonteko / tilannekatsaus
Projektipäällikkö Pirkko Heikinheimo, Valtioneuvoston kanslia

Pirkko Heikinheimo esitteli neuvostolle valmisteilla olevaa ilmasto- ja energiapoliittista tulevaisuusselontekoa ja sen tämän hetkistä valmistelutilannetta. Heikinheimo toi esityksessään esille maapallon laajuiset arviot lämpenemisestä ja skenaariot erilaisilla vähennystoimilla, sekä esitteli maapallon lämpötilanmuutosten kasvun merkitystä ruokaan, veteen, ekosysteemeihin ja äärimmäisiin sääilmiöihin. Heikinheimo toi esille selvityksen kahden asteen lämpötilan nousun merkityksestä, epälineaariset ilmaston muutokset, metsien ja metsätalouden roolin ilmastokysymyksissä, ilmastovaikutuksen roolin Suomessa sekä sopeutumisen ilmastomuutokseen. Heikinheimo totesi myös, että päästövähennyksiin tarvitaan ns. harppauksia. Lopuksi esityksessään Heikinheimo nosti esille ilmasto- ja energiapoliittisen tulevaisuusselonteon tavoitteen, aikataulun, sisällön, sekä selontekoon liittyvät osallistamisprosessit ja selvitykset.

Keskustelu:

Yleisessä keskustelussa esille nousivat erityisesti kysymykset päästövähennyksiin liittyvistä harppauksista ja niiden konkreettisuudesta, Kiina ja Intia sekä muut nopeasti kehittyvät valtiot haasteena ilmastomuutoksen hillitsemisessä ja muut tähän liittyvät globaalit haasteet, Iso-Britannian ilmastolaki ja vastaavan toteuttamiskelpoisuus Suomessa, kansallisen ilmastomuutoksen sopeutumisstrategian ajankohtaisuus ja ajantasaisuus Suomessa, sekä uuden Aalto-yliopiston energiapuolen määrärahojen riittävyys kansainvälisessä kilpailussa. Keskustelua herättivät myös mm. ilmastomuutoksen aiheuttamien ongelmien vakavuuden tiedostaminen vasta asian konkretisoituessa eri alueilla, eri päästövähennystoimien konkreettisuus ja ensisijaisuus sekä niihin liittyvät ristiriitaisuudet, toimien tehokkuus ja veloitteiden täyttäminen, päästöjen vähentämisen ensisijaisuus vs. sopeutuminen, sekä maatalouden keinot ja mahdollisuudet sektorikohtaisten päästötavoitteiden vähentämisessä.

Heikinheimon mukaan mahdollisia nk. harppauksia päästövähennyksien osalta voisivat olla esimerkiksi matalaenergiatalot, hiilen talteenotto ja varastointi, vety/sähkö- tms. autot, sekä aurinkoenergian tms. uusioenergian laaja käyttöönotto. Erilaiset alueelliset energiatehokkaat tavoitteet mm. Kiinassa leikkaavat sitä kehitystä, mikä olisi ollut odotettavissa päästöjen kasvun osalta. Lisäksi tuoreet selvitykset osoittavat skenaarioiden avulla, mitkä tilanteet johtavat harppauksiin ja uusien ratkaisujen ja yhteistyön kehittämiseen. Heikinheimon mukaan globaalin eteenpäin menon välttämättömyyttä on Suomessa tuotu esille, jossa myös edellytyksenä ovat ponnistelut laajempaan yhteistyöhön.

Iso-Britannian mukaisen ilmastolain käyttöönotolle Suomessa ei Suomen lainsäädännössä olisi Heikinheimon mukaan ylitsepääsemätöntä estettä. Iso-Britanniassa ilmastolaki on tuonut mukanaan pitkäjänteisyyden merkityksen ja johdonmukaisuuden kasvattamisen, ja se on yhteensovitettu EU:n ilmastopäätösten kanssa. Kansallinen ilmastomuutoksen sopeutumisstrategia on edelleen Heikinheimon kertoman mukaan ajankohtainen selonteon valmistelua ajatellen, ja ajankohtaisia ovat erityisesti strategian välitarkastelun käynnistäminen sekä sopeutumistutkimusohjelman ISTOn toimeenpano. Sopeutumisstrategian esittämät toiminnalliset osat tähtäävät lähinnä lähivuosille, sen sijaan tulevaisuusselonteko tähtää pidemmälle aikavälille.

Päästövähennystoimien konkreettisuutta ja ensisijaisuutta on pyritty Heikinheimon kertoman mukaan tuomaan selonteossa esille erilaisin selvityksin, jotka toimivat pohjana keskusteluille ja hallituksen linjauksille. Ilmasto- ja energiastrategia on konkreettisuusasteeltaan selontekoa pidemmälle menevä.

Katsottiin lopuksi hyödylliseksi, että luonnonvarainneuvoston jäsenistölle toimitetaan jatkossa tiedoksi kutsuja eri ilmastotiedotustilaisuuksiin.

Neuvoston asiat:

- 4 Luonnonvarainneuvoston kannanotto terminaalikalastusalueiden perustamiseksi Selkämeren rannikon lohijokien edustalle
- Asian käsittely: Ympäristö- ja energiajaoston esitys
Yleisjaoston esitys
- Päätös: Päätettiin jättää kannanotto pöydälle taustaselvityksen laajentamista varten.
- 5 Kansainvälisen luonnonvarapolitiikan jaoston asettaminen
- Asian käsittely: Asettamispäätösehdotus
Yleisjaoston esitys
- Päätös: Päätettiin, että jaosto asetetaan. Todettiin lisäksi, että varajäsenen kokoukseen osallistumisen edellytyksenä on, että varsinainen jäsen on estynyt saapumasta kokoukseen.
- 6 Luonnonvarainneuvoston työjärjestyksen hyväksyminen
- Asian käsittely: Työjärjestysluonnos
Yleisjaoston esitys
- Päätös: Päätettiin hyväksyä työjärjestys.
- 7 Luonnonvarainneuvoston tavoitteellinen työsuunnitelma syyskaudelle 2008
- Asian käsittely: Pääsihteerin esitys
Yleisjaoston esitys
- Päätös: Todettiin, että työsuunnitelmaa täydennetään mm. seuraavilla teemoilla:
- tuulivoiman edistäminen (kannanotto)
 - metsäpolitiikan tilanne (asiantuntija LVN:n kuultavaksi)
 - elintarvikemarkkinoiden tilanne
 - globaali maataloustutkimus
 - Elintarvikeviraston toiminta ja resurssit
 - ilmastonmuutos ja sopeutuminen (jaostojen yhteinen kannanotto, asiantuntija LVN:n kuultavaksi)
 - Saimaan norppa (kannanotto ennen seuraavaa lisääntymiskautta)

8 EEAC:n vuosikokous sekä LVN:n kanta EEAC:n kannanottoon ”Sustaining Europe for a Long Way Ahead”

Asian käsittely:	EEAC:n kannanotto ”Sustaining Europe for a Long Way Ahead” Yleisjaoston esitys
Päätös:	Päätettiin, että LVN yhtyy kannanottoon ja liittyy sen allekirjoittajien joukkoon.

9 Katsaus – ajankohtaisia asioita

- MMM on aloittamassa kansallisen vierasrajastrategian ja –toimintaohjelman valmistelun. Mukaan on kutsuttu vastuuministeriöiden (MMM, LVM, YM) lisäksi useita asiantuntijatahoja. Valmistelutyö aloitetaan aloitusseminaarilla, joka pidetään 15.10. Säätytalolla. Seminaarin tarkoituksena on koota näkemyksiä niistä asioista, jotka tulee ottaa huomioon strategian valmistelussa.
- MMM on aloittamassa kansallisen suo- ja turvemaastrategian valmistelua yhdessä TEM:n ja YM:n kanssa. Mukaan työhön kutsutaan kaikki ao. tahot. Varsinainen työ lähtee liikkeelle aloitusseminaarilla, joka pidetään tammikuun 20. päivä Säätytalolla.
- Sitra on aloittanut työnsä kansallisen luonnonvarastrategian valmistelemiseksi. Strategia on tarkoitus saada valmiiksi maaliskuun lopussa 2009, ja se on tarkoitus luovuttaa pääministerille. Sitran työ tulee tarkastelemaan mm. eri luonnonvarojen vaikutuksia toisiinsa ja muita yhteisvaikutuksia, tuomaan esille tarpeen luonnonvaratutkimuksen tiivistämisestä ja näkemykset luonnonvarojen riittävydestä maailmassa, ja se tulee tarkastelemaan luonnonvarojen käyttöä pitkällä aikajänteellä.
- Kalastuslain kokonaisuudistus käynnistyy seminaarilla, joka pidetään Säätytalolla 4.11.

10 Tilannekatsaus jaostoissa valmisteltavista asioista

Tilannekatsaukseen liittyvät asiat todettiin LVN:n työsuunnitelman käsittelyn yhteydessä.

11 Ilmoitusasiat

- Seuraava kokous pidetään 23.10.2008, jolloin myös uusi kansainvälinen jaosto kokoontuu. Uuden jaoston kokoontuminen muuttaa muiden jaostojen kokousaikoja. Mikäli kansainvälisen jaoston kokoontumiselle ei kaikkina kokouspäivinä ole tarvetta, kokoontuvat muut jaostot aikaisempaan tapaansa.

12 Muut asiat

- Tuotiin esille, että TEM:n nykyinen rooli saattaa paikoin olla päällekkäinen MMM:n perinteisen hallinnonalan kanssa. Asiasta olisi mielenkiintoista saada lisäselvitystä.
- Tilannetietoa kaivataan kansallisen biodiversiteettistrategian vaiheesta.

13 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.15.

Puheenjohtaja

Kimmo Tiilikainen

Yleissihteeri

Johanna Niemivuo-Lahti

Pöytäkirjan tarkastajat:

Martti Esala

Simo Korpela